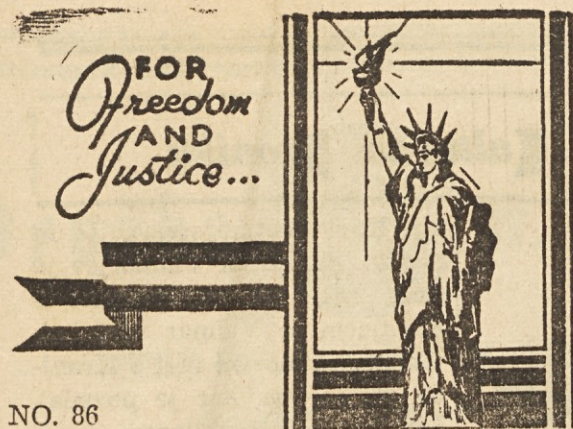

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 86

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, MAY 1, 1952

LETO LIII — VOL. LIII

Vlada je odredila embargo jekla doma in za inozemstvo

Jeklo, ki bo uporabljeno v prvi vrsti za vojaške potrebe, je ustavljeno izdelovalcem civilnih potrebščin.

WASHINGTON. — Vlada je v tork zvečer odredila embargo ali prepoved dobavljanja jekla izdelovalcem predmetov za civilno uporabo kakor tudi inozemstvu. Tozadevni ukaz, čigar smoter je, da se zaščiti in ohrani vse zaloge jekla, je bil izdan prej kot dve uri po odloku sodnika Pine-a, da je zaseg jeklarne neustaven, nakar so delavci nemudoma pričeli opuščati delo. Kolikor je zdaj jekla v zalogi, se bo uporabljalo v prvi vrsti za vojaške potrebe.

Ta zamrznitev se tiče vsega jekla, kolikor ga je danes v skladiščih. One jeklarne, ki niso prizadete po tem štrajku, lahko izpolnijo svoja naročila. Imenovan je bil tudi nemudoma odbor treh članov, ki bo proučil zaloge jekla ter poskrbel, da dobe prioriteto obrambni kontrakti.

Novi grobovi

Mary Zupančič

Po 12-tedenski bolezni je umrla na svojem domu, 4043 St. Clair Ave. Mary Zupančič, roj. Kral, po domače štangarjeva mati. Bila je stara 74 let in rojena v Glagovici, št. Vid pri Zatični, odkoder je prišla pred 40 leti. Zapuška hčer Alice Skoflanc, vnuka Elsie Oberson in Francka Zupančič in dva pravnuka. V domovini zapuška sina Alojzija, brata in sestro. Bila je članica SŽŠ št. 25. Pogreb bo v soboto zjutraj iz Zakrajskega pokopnega zavoda. Čas pogreba bo naznanjen jutri. Truplo bo položeno na mrtvaški oder noč ob sedmih.

Draga Machalk

Po kratki bolezni je umrla na domu svoje hčere, 765 E. 205. St. Euclid, O. Draga Machalk, ki je bila vdova. Zapuška sledeče sinove: Franka, Josepha, Ivana, Nicka, Michaela, Anthony, Steve ter hčeri Ruby Pegoraro in Ann Palazzo. Njeno truplo bo poslano za pokop v Hermansville, Mich., kar bo oskrbel Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Boulevard.

Tudi kri bodo zdaj ponarejali

BETHLEHEM, Pa. — R. K. Laros Co., je naznanila, da bo pričela izdelovati sintetično ali umetno nadomestilo za kri. Ta "kri" bo producirana za vojaške potrebe, del pa je bo shranjen za potrebe civilne obrambe.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči jasno in toplo.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 1. maja 1889 je ameriški admiral Dewey uničil špansko mornarico v zalivu Manile.

Sodnika Davida A. Pine-a je imenoval pokojni preds. Roosevelt

WASHINGTON. — Federalni sodnik David Andrew Pine, ki je odločil, da predsednik ni imel pravice in oblasti zaseči jeklarske industrije, je sila skromen človek in izven svojega kroga malo poznan. Po svojem političnem naziranju je demokrat in za federalnega sodnika ga je imenoval leta 1940 pokojni predsednik Roosevelt.

Sodnik Pine je bil rojen pred 60 leti v Washingtonu in je študiral pravo na Georgetown univerzi. Kot odvetnik je postal U. S. attorney za distrikt Columbia.

Mr. Truman priznava, da nima govorniškega talenta

WASHINGTON. — V knjigi "Mr. President" predsednik Truman priznava, da tvorijo njegovi govori, ki jih govori kot predsednik Zdr. držav, zanj velik problem.

Kadar govori predsednik brez pripravljenega teksta ali besedila, je naraven in mu gre gladko. Toda druga pesem je, kadar svoje govore bere. O tem pravi: "Kadar govorim, čutim čisto neko napetost," pravi predsednik. "Včasih, ko čutim to napetost, poslušalci mislijo, da mi ni znano to, kar imam povedati. Toda ni tako. Vsak svoj govor pred nastopom temeljito preberem in preštudiram in nekateri moji govori so poprej po sedemkrat, da tudi po osemkrat prepisani in izpopolnjeni. Toda klub temu čutim napetost, kadar jih govorim oz. berem. Iz tega sledi, da pač nisem govornik."

Naznanilo potnikom

ki odhajajo iz Clevelanda za parnika QUEEN ELIZABETH in LIBERTE. — A. Kollerand naznanja, da odpelje vlak št. 6 New York Central železnice s Terminal postaje v ponedeljek, dne 5. maja ob 8. uri zvečer. Vsi potniki za imenovana parnika naj bodo na postaji najkasneje do 7:30 zvečer po novem clevelandskem času.

Stavka v jeklarski industriji

Polniško letalo je izginilo nad divjo brazilsko džunglo

V letalu je bilo 41 potnikov in 9 mož posadke. — Letalo je bilo na potu v New York.

RIO DE JANEIRO. Brazilija. — Nekje nad brazilsko džunglo je izginilo luksuzno potniško letalo Pan-American družbe, ki je imelo na krovu 50 oseb. Letalo, na katerem je bila ameriška posadka devetih članov in 10 ameriških potnikov, je odletelo s tukajšnjega letališča proti New Yorku.

Pokrajina, kjer je letalo izginilo, je ena sama ogromna in gosta džungla, preprežena z rekami in pritoki in obljubena z neznanimi divjaškimi rodovi. V džungli je tudi polno nevarnih divjih zveri. V letalu je bilo 41 potnikov in, kakor rečeno, 9 članov posadke.

Eisenhower je daleč pred Taftom v državi Massachusetts

BOSTON. — V primarnih volitvah države Massachusetts je bil general Eisenhower daleč pred senatorjem Taftom. Glasovanje v 1,008 precinkih je dalo Eisenhowerju 105,117 glasov, senatorju Taftu pa 45,131 glasov. — Na demokratski listi pa je dobil senator Kefauver v 946 precinkih 13,140 glasov, Eisenhower 8,269, Taft pa 3,115 glasov (demokratskih). — Razmerje med Eisenhowerjem in Taftom znaša več kot dva Eisenhowerjeva glasova napram vsakemu Taftovemu glasu.

Radio jo je ubil

KANSAS CITY, Mo. — Mrs. Easter Melvina Modlin, stara 50 let, se je kopala v svoji kopalnici, pri čemer je padel s police v vodo radijski aparat, čigar električni spoj jo je ubil.

"Pravda" pojasnjuje, kaj je Rdeči križ

MOSKVA. — Komunistični časopis "Pravda" je napadel Mednarodni Rdeči križ, katerega je označil za pronacijsko "orodje" ameriškega državnega departamenta.

Pravda pravi, da organizacija Rdečega križa dominirajo od Amerike regimentirani "plutokrati".

Ali je Cleveland središče lihotapstva narkotičnih mamil?

Vse izgleda, da prinašajo v Cleveland mamila uslužbenci parnikov, ki pristajajo tukaj.

CLEVELAND. — Vsi znaki kažejo, da je Cleveland središče multimilijon - dolarske internacionalne tihotapske družbe, ki vtihotaplja narkotična mamila. Znano je tudi, da kolovodje tega tihotapskega kroga žive v Clevelandu in okolici. Ti tihotapci in prekupčevalci mamil oskrbujejo z njimi Ohio, dele Pennsylvanije in Michigan. Mamila vtihotaplajo skozi clevelandsko pristanišče, kjer se ne izvaja nobene preiskave in kontrole.

Lani je pristalo v clevelandskem pristanišču 42 inozemskih parnikov, letos pa se bo njih število podvojilo. Inozemski parniki so pričeli prihajati v clevelandsko pristanišče pred šestimi leti z Velikih jezer. — Pristaniške oblasti priznavajo, da se vtihotaplja narkotična sredstva skozi to pristanišče, ker so našli med pošilkami že heroin, kokain in druge opijate.

Osem amer. letalcev užitih na Japonskem

TOKIO. — V južni Japonski je bilo ubitih osem ameriških letalcev v dveh letalskih nesrečah, ki sta se primerili v razdobju 12 ur.

Legalna procedura in tehnikaliije v zadevi so povzročile, da jeklarji štrajkajo prav za prav proti vladi, ki še ni mogla zavreči sodnikovega odloka.

Predsednik Truman ni imel pravice zasega jeklarne, ker dežela ni v "vojnem stanju", čeprav padajo ameriški vojaki v tisočih! — Predsednik sam je namreč označil korejsko vojno kot "policijsko akcijo".

WASHINGTON. — Federalni sodnik David A. Pine je v tork odločil, da predsednik Truman ni imel pravice zaseči jeklarske industrije, nakar se je 650,000 jeklarjev začelo nemudoma pripravljati na stavko.

Sodnikov odlok, ki je naperjen proti trgovinskemu tajniku Sawyerju, v čigar območje je prišla zasežena industrija, je avtomatično ustavil zvišanje mezd, katero je bila vlada pripravljena dovoliti jeklarjem, neoziraje se na želje in argumente industrijskega vodstva.

Ena izmed posledic tega sodnikovega odloka bo, da bo prišla zadeva pred najvišje sodišče Zdr. držav, ki bo odločilo, koliko "podedovane" oblasti ima prav za prav predsednik v izrednem stanju.

V vojnem času ima predsednik pravico do zasega industrij, ki jim preti stavka zaradi nesporazuma z delavstvom, toda to šele, ko so izčrpana že vsa ostala sredstva za poravnavo, vstevši Taft-Hartleyjev zakon. Toda zdaj se dežela ne nahaja v vojnem stanju, čeprav padajo njeni vojaki v Koreji v tisočih! Predsednik sam namreč te vojne ni označil za vojno, temveč samo za policijsko akcijo!

Odhod jeklarjev od dela je prišel tako naglo po tem odloku sodnika Pine-a, da v tehničen smislu štrajkajo zdaj jeklarji proti vladi sami! To je posledica formalnosti legalne procedure, ki ne more nemudoma zavrniti sodnikovega odloka.

Sodnik še ni podpisal formalnega ukaza za obtožbo proti zasegu jeklarne, katerega zahteva šest jeklarskih družb. Je pa pripravljen, storiti to, čim bo ukaz zasnovan, toda dokler ne podpiše, je vlada tehnično še

Štrajk 90,000 delavcev v industriji olja in petrolejskih izdelkov

Od 1,000 članov unije, zaposlenih pri Standard Oil Co. of Ohio, ni še nihče zastavkal.

DENVER, Colo. — O. Knight, predsednik CIO Oil Workers International unije, je izjavil, da se je v tork opolnoči pričela stavka 90,000 delavcev, ki so uposleni pri industriji olja. Zastojem proizvodnje, ki je zastala, bo znižana proizvodnja produktov rafiniranega petroleja za 6,000,000 dneвно.

Iz Washingtona poročajo, da nimajo tam še nikakih načrtov za odponoči stanju stvari.

Unijski člani pravijo, da so slišali, da je unija znižala svoje zahteve po zvišanju mezd na 20 centov na uro, dočim je družba pripravljena dati 12c na uro. Originalno so člani unije teh delavcev zahtevali 25 centov zvišanja mezd na uro, dočim jim je bila kompanija pripravljena dati samo 10.

Rdeči vandalizem v Mariboru

Po vsej Jugoslaviji so bile zadnje dni marca in v aprilu narodne manifestacije. Take manifestacije so bile tudi v Mariboru dne 2. aprila. Toda tudi to manifestacijo so komunisti uporabili, da so se znesli nad mariborskim škofom dr. M. Derževnikom. Demonstrantje so vpili proti škofu in Cerkvi. — Padali so klici: "Škofa na vešala" itd. Tudi z dejanji so dokazali "svobodo", ki je ustavno zajamčena v Titovini, s tem, da so pobili okna na škofijskem dvorcu. Policija je vse to mirno gledala.

Dokaz "verske svobode" je tudi odpustitev profesorja J. Šedivja iz šole zato, ker je katoličan. Prav tako izvajajo represalije proti dijakom, ki hodijo v cerkev.

Ogenj uničil japonsko univerzo

TOKIO. — Tukaj je uničil ogenj Kagoshima univerzo in 24 privatnih domov. Povzročena škoda znaša \$1,300,000.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Čuvaja na pokopališčih—

Zaradi mnogih pritožb, da tatovi kradejo na pokopališčih cvetje in košarice, je Axel M. Freed, mestni komisijonar za pokopališča, odredil, da se nemudoma najame dva čuvaja, ki bosta pazila, da se to ne bo dogajalo. En čuvaj bo na Highland Park pokopališču, drugi pa na West Park pokopališčih.

Prst na razpolago—

Lepa črna prst za cvetlične lončke ali pa za na vrt je zastoj na razpolago. Pokličite HE 1-7694.

Poroka—

V soboto 3. maja ob 10. uri se bosta poročila v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd., in E. 200 St. Euclid, O., Ray F. Perme, sin Louis in Frances Perme, 19611 Pawnee Ave., in Rose Marie Kaller, hči Louise Kaller, 766 E. 200 St. Prijatelji in znanci so vabljeni, da se udeležijo poročne sv. maše.

Trideset dni—

V petek ob 10. uri bo daroval prevz. škof dr. Gregorij Rožman v cerkvi sv. Vida slovesno sv. mašo zadušnico za pokojnega župnika Rev. J. Ponikvarja. Farani so vabljeni.

Oddajte tikete—

Farani sv. Vida so prošeni da vrnejo denar in odrezke za prireditelje društva sv. Imena, ki je v korist cerkve. Oddajte že to nedeljo če mogoče da se knjige zaključijo ob času. Nagrade se bodo oddale v nedeljo zvečer 11. maja na zabavi v šoli kjer ne bo nobene vstopnine.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — United States Circuit Court of Appeals je dal jeklarne nazaj v posest vlade, toda samo začasno, dokler zadeve ne odloči najvišje sodišče. — Medtem pa se vse jeklarski štrajk nadaljuje. Vlada upa, da bodo jeklarji, ki so zdaj postali spet njeni uslužbenci, preklicali štrajk, toda Philip Murray, njih predsednik, molči o svojih načrtih. — Prizivno sodišče je s petimi glasovi proti štirim ustavilo učinkovitost odloka federalnega sodnika David A. Pine-a do petka popoldne.

CLEVELAND. — Ena izmed posledic jeklarskega štrajka je, da je bil na jardihi New York Central železnice prekinjen včeraj promet s premogom, železno rudo in podobnim in da je bilo več sto delavcev brez dela.

WASHINGTON. — Načelniki ameriške obrambe so izjavili, da bo okrnitev za vojaške in obrambne izdatke povečala nevarnost vojne in sovjetskih atomskih napadov na Združene države.

TOKIO. — Murna prvomajska proslava tukaj se je spremenila v rabuko. Ko so korejski in japonski komunisti navalili na govorniško tribuno v Meiji parku v trenutku, ko je imel nastopiti kot govornik ameriški socialistični voditelj Thomas Norman. Izgredi so bili potlačeni, toda govori so bili onemogočeni.

WASHINGTON. — Če bo stavka jeklarjev trajala več kot dva tedna, bo vlada naročila dobave jekla v Kanadi.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 86 Thurs., May 1, 1952

Ob obisku avstrijskega kanclerja

Srđi maja bo prišel na povabilo naše vlade avstrijski kancler na obisk v Združene države. Iz tukajšnjih nemških krogov smo zvedeli za priprave, ki jih vrše tukajšnji avstrijski Nemci. Zdi se nam potrebno, da ob tej priložnosti opozorimo svoje rojake na razmere, ki vladajo na Slovenskem Koroškem in na potrebo, da s temi razmerami seznamimo tudi širšo ameriško javnost, posebno pa naše vladne kroge.

Na južnem Koroškem živi kljub velikemu narodnemu zatiranju še vedno blizu 100.000 Slovencev. Ti naši rojaki imajo v smislu naravnega prava gotovo pravico, da se priključijo svojim rojakom v Sloveniji. Ta pravica pa tem našim rojakom ni bila priznana niti l. 1918 po prvi svetovni vojni, niti jim ni priznana sedaj po drugi svetovni vojni.

Avstrijski Nemci gredo tako daleč, da koroškim Slovincem njihovo slovenstvo naravnost odrekajo. Avstrijci pravijo da ti naši rojaki niso Slovinci ampak Vindišarji, njihov jezik ni slovenski jezik, ampak neka slovensko-nemška mešanica. S takimi in podobnimi trditvami hočejo Avstrijci ustvariti pred svetom vtis, da ti naši rojaki nimajo s Slovinci onstran Karavank nobene zveze, da so nekaj posebnega, neki posebni narod, ki je bil že od pamтивека v mejah Avstrije in je torej edino pravilno in pravično, da tam tudi še dalje ostane.

V razdobju med obema vojnama so naši koroški rojaki morali veliko pretrpeti, še več seveda med zadnjo vojno samo. Upali so, da bo po zlomu hitlerizma njihovega trpljenja konec in da se bodo mogli združiti s svobodno domovino. Bili pa so dvakrat razočarani.

Vesile so izjavile že l. 1943, da bodo Avstrijo obnovile v mejah pred zasedbo po Hitlerju in so na tej zahtevi tudi vztrajale. Nekaj časa so Sovjeti zagovarjali priključitev južne Koroške k Sloveniji, nato pa so to svojo zahtevo opustili.

Drugo, kar je bolelo naše koroške rojake, je bila pa namera titovcev napraviti iz koroških Slovencev komunistično peto kolono. Komunisti v Sloveniji nimajo nobenega smisla za svoje nekomunistične rojake na Koroškem. Namesto da bi jih podprli, jih celo napadajo in jim delajo težave, kjer le morejo. Zato je razumljivo, da ti iščejo pomoči pri nas ameriških Slovincih.

Koroški rojaki nam bodo prav gotovo hvaležni, če obvestimo ameriško javnost in ameriško vladu, do katere oni sami priti ne morejo, o krivicah, ki jih morajo prenašati na svojih lastnih tleh.

Narodni svet koroških Slovencev je že ponovno zahteval od avstrijskih oblasti, naj dajo Slovincem na Koroškem pravice, ki jim gredo: enakopravnost slovenskega in nemškega jezika v šoli in uradu v deželi. Tako kot obstoječe ustanove tudi slovenska gimnazija, slovensko učiteljske, slovenska kmetijska in ostale potrebne šole. Kot skrbne deželne in državne oblasti za potrebe nemških državljanov, naj se pobrigajo tudi za slovenske. Če imajo vsi državljani že enake dolžnosti, je prav, da imajo tudi enake pravice.

Amerika se zavzema danes posebno za zedinjenje Evrope. Če hoče to doseči, mora najprej vplivati na posamezne narode, da bodo prenehali s pretiranim nacionalizmom, da bodo prenehali stegovati roke po tuji zemlji, da ne bodo kratili svojim sosedom njihovih pravic. Če hočejo Združene države imeti v Evropi mir in slogo, se morajo potruditi v prvi vrsti za mirno in pravično rešitev narodnostnega vprašanja. Vprašanje slovenskega življa na Koroškem in v Italiji je prav tako pomembno za pomirjenje Evrope, kot je pomembno vprašanje Posarja. V načelu so stvari enake, čeprav niso enake v obsegu.

Uradni obisk avstrijskega kanclerja v Ameriki in že prej v Angliji in Franciji je v prvi vrsti v zvezi s predlogom za novo avstrijsko mirovno pogodbo, ki so ga te države nedavno stavile Sovjetski zvezi.

Za Slovence je bistveno važno, da v novem predlogu mirovne pogodbe ni niti besedice o kaki zagotovitvi narodnostnih pravic našim ljudem v Avstriji. Prav zato je sedaj potrebno, da se zganemo. Naši koroški rojaki imajo že dovolj slabihkušenj z Avstrijo. Še, če pridejo v mirovno pogodbo natančna in jasna določila glede zavarovanja temeljnih pravic koroškim Slovincem, jih bodo skušali Avstrijci izrabiti in naše rojake prikrajšati, kjer in kakor jih bodo mogli. Na kake negotove obljube avstrijske vlade ne more nihče nič dati.

Zato je prav vsak Slovenec sedaj dolžan, da po svoji moči pomaga, da bodo pravice naših koroških rojakov zagotovljene v mirovni pogodbi sami. Pokažimo, da resnično ljubimo svoje trpeče brate in sestre v Korotanu. Povejmo ameriški javnosti, posebno pa še merodajnim krogom, kako dejansko postopajo avstrijske zvezne in deželne oblasti danes z našo krvjo. Kancler Figl, ki prihaja k nam, je vsa leta po vojni stal na čelu avstrijske vlade in zato je v polni meri odgovoren za vse krivice, ki jih naš narod v Slovenskem Korotanu trpi.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

SOSEDOV STRIC SO PRIPOVEDAVALI

(Nadele. Piše Vanek)

Z Budapešte domov sva se vozila dva dnij pa dveh noči. Te je ešče ne tak bilo kak dnesden, ka si v Lendavi gor sedeš pa si v Budapešti ka nanč ne veš. Te pa cilo, ka je ešče bojna bila. Z mašina sva doli stopila na Rediči. Jaz sam Martini pravo, ka bi včasik malo k goricam stopila. De je pa on le domov silo i ga ne bilo mogeče za nikaj drugo pripraviti, pa če ne vem, ka bi jemi obečo. Jaz sam pa znao, ka naši nemajo doma vina, ka bom na drugi den itak mogeo iti ponjega. Kda sva prišla prek do Duge vesi proti Ledavi, te sva več eden pred druga stopala, šteri bi prvi koga poznano zagledno. Skoro do doma sva prišla i sva ne nikoga srečala. Pri Špilakovom mlini so nama prišli Hozjanov Števan na-proti. Poznali so naj itak ne. Kda sva jim pa povedala, što sva, so malo ne nazaj spadnoli. Ne so nama mogli verovati, ka bi to istina bila, kda sva jim povedala, ka je bilo z nama. Komaj sva jij pripravila do toga, ka so nama oni malo povedali, kak je med tem doma bilo. Eli, kda so začnoli pripovedavati, te so pa ne mogli henjati.

— Števan, ve pa hote malo z nama nazaj i nam med potjov povéjte.

Domov pridemo, kda so ravno začnoli polagati. Našo staro sam vido že prek ograda, ka je

kravam sečko nesla. Martini sam pravo!

— Zdaj de ti rada, ka ji nede trbelo polagati.

Tak se je tudi zgodilo. Tak je bila vesela, ka je od veselja pozabila naj pitati, če sva kaj lačniva. Na marho je pa že celo pozabila. Liki se je zato spomnila i nama nekaj pripravila, ka sva jela. Števan so se te poslovili, jaz sam pa šo polagat. Martin je tudi odiseo domov. Če je tudi on pago, ne vem. Jaz bi pa li rad kadio, de sam pa ne vupao pitati, ka ne bi rad, ka bi se včasik prvi den, kda sam domov prišeo, skregala zavoljo tobaka.

(Drgoč dele)

MALE NOVICE

Cleveland. — Iz staroga kraja iz Starve vesi (pri Lotmerki) je prišla premičo soboto Micka Kavaš, hčerka Matjaša Kavaša i sestra Kavašovoga Tjaška, ka je zdaj nendri pri soldakaj. Mica de nekaj časa pri svojem strici i strini Mr. i Mrs. Tuni Kavaš (1830 E. 47). Naši novi naseljenki želemo vse dobro v Ameriki.

Bridgeport. Gostovanje do službi to soboto pri Mr. i Mrs. Matjaš Zelič. John Stefan popela to soboto v cerkvi Sv. Križa pred oltar svojo nevesto Agnes Mary, rojeno Doljak. Mladomni pari želemo vse lopo. Bog naj jiva blagoslovi v novom stanju. Na poročno potovanje se odpelata v Washington, D. C. tamodnet pa obiščeta mladoženčovo sestro Katarino.

BESEDA IZ NARODA

Pismo z Gorenjskega

Cleveland, O. — "V vasi Go-dešič pri škofji Loki je pred tremi leti vstopilo v Kmetijsko zadruho (kolhoz) 15 posestnikov, ker tako visokih davkov niso mogli plačevati. Ko so podpisali pogodbo so jim oblastniki zagotovili, da bodo po treh letih, če jim ne bo po volji, lahko izstopili. Ko je minilo tri leta (vstopili so leta 1949) so trije posestniki prijavili izstop iz zadruge, ker so dobivali tako malo plače, da niso imeli niti za preživljanje. V nekaj dneh po prijavi so prišli od oblasti, jim odgnali vso živino in pobrali vse poljsko orodje. To so naredili takrat, ko ni bilo nobenega doma. Dalje jim pretijo, da jim bodo odvzeli vse žitno seme in jim za vsa tri leta, ko so bili v zadruzi zaračunali davke, za katere jim bodo vzeli zemljo, da siračno je vsa tri leta vse pridelke prodajala zadruge. Oblastniki dobro vejo, kako so vsi kmetje v zadrugah nezadovoljni in če bi jim dali proste roke, bi bilo v enem letu konec vseh zadrug. Zato delajo s takim nasiljem.

Pred nekoliko pol leta je bilo v naših časopisih objavljeno, da je tudi naša država sprejela program "Združenih narodov" o človeških pravicah. "Prosimo vas, vprašajte Amerikance, kje so te človečanske pravice?" končuje pise.

To pismo nam dokazuje s kakšnimi lažmi, varanjem in najhujšim nasiljem uničujejo komunisti naša lepa slovenska posestva. Že sedmo leto so na oblasti, pa še vedno sama laž, varanje in nasilje, kakršnega ne pomni zgodovina slovenskega naroda. Ni čuda, da so od doma pričeli apelirati na Amerikance, da naj se zavzamejo in pomagajo odstraniti te strašne krivice in uniče-

vanje slovenskega kmeta. Kdo naj komunistom še kaj verjame?!

Lep uspeh našega rojaka

Cleveland, O. — William J. Gabriel, ki je 8. januarja graduiral na Real Estate School je sedaj uspešno položil državne izpite in odprl svojo pisarno. Ukvarjal se bo s prodajo in nakupom nepremičnin ter z življenjskimi in splošnimi zavarovanji.

W. Gabriel je dobil posebno nagrado, ker je pri januarski graduaciji dosegel najboljši uspeh.

V zadnji vojni se je udeleževal kot letalec bojev v Evropi. Udeležil se je 47 poletov nad sovražnikovo ozemlje. Bill je sin Gabriel družine, ki živi na 1210 E. 60 St.

Svojemu rojaku čestitam o in mu želimo veliko uspeha na novem delovnem področju.

Podružnica št. 32 SŽZ

Euclid, O. — Mesec maj je najlepši mesec v letu. Posvečen je nebeški materi Mariji, pa tudi zemeljskim mamicam. Pri naši

podružnici bomo obhajale materinski dan z domačo zabavo po seji 6. maja v dvorani pri sv. Kristini. Istočasno bomo praznovali tudi rojstne dni. Vse članice ste vabljenе. Pridite, ne bo vam žal. S seboj prinesite listke, ki ste jih prejele, morda vas doleti sreča. Sklenjeno je bilo, da bomo na ta način vsaka nekaj prispevale v blagajno. Če torej pridete, boste imele priložnost, če vas ne bo, bo krivda vaša, prispevek bo treba vseeno poravnati.

Pozdrav in na svidenje!

Frances Perme.

Lepa pobožnost pri Sv. Vidu

Cleveland, O. — V nedeljo, ponedeljek in torek smo imeli v župnici sv. Vida 40-urno pobožnost, ki se je letos izredno lepo izvršila. V nedeljo zvečer je bila pobožnost v angleškem jeziku, v ponedeljek in torek pa v slovenskem. Oba zadnja dneva je pridigal znani ljudski govornik p. Odilo Hajšek. Obakrat je bila prostrana cerkev polna pobožnih vernikov. Zaključno pobožnost je v torek vodil prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman v družbi 15 duhovnikov. Zelo lepa je bila zaključna procesija s sv. Rešnjim Telesom po cerkvi, katere se je udeležila vsa šolska mladina farne šole. Veliko pozornost je pri faranih vzbudilo tudi to, da je pel pred oltarjem latinske litanije z močnim glasom bodoči novi župnik Baznik, ki nastopi svojo službo 20. maja.

V petek, dne 2. maja ob 10. dopoldan bo opravil slovesno pontifikalno mašo, trideseti dan, za pokojnim mons. Ponikvarjem škof. dr. G. Rožman. Vsi farani so vabljeni, da se udeležijo te maše.

Izbire ni, volimo M. A. Feighana

Cleveland, O. — V torek 6. maja se bodo v državi Ohio vršile primarne volitve. Izbirali bomo po strankah kandidate, kateri bodo šli meseca novembra na splošne volitve. Nominacija bo po strankah, demokratski ali republikanski glasovnici. Vsak njej izbrati kandidate za posa-koči zahtevati demokratsko ali republikansko glasovnico in na nje izbrati kandidate za posamezne ali v glasovnici določeno število kandidatov. Sedaj bo samo nominacija, v jeseni pa popolna izvolitev za urade, ki bodo meseca januarja prihodnjega leta izpraznjeni.

Največ Slovencev živi v 20. kongresnem okraju, ki vključuje poleg drugih tudi sledeče varde, kjer žive naši ljudje. Varda 1, 21, 23, 31 in 32 so vključene v temu kongresnemu okraju. Letos bodo prvič istega kandidata volili državljani 32 varde, kakor bo oni iz 31 in 23 varde sentclairskega okrožja.

Zelo važen urad je urad kongresnika, ki zastopa ljudske koristi v federalni zakonodaji. Dobro kongresnik lahko naredi veliko dobrega za ljudi, slab ali brezbrizen pa veliko škode za delavski sloj. Ni samo to, da imamo zastopstvo v kongresnem okraju, važno je, kakšen je ta zastopnik in koliko je pri svojem poslu zmogel in uspešen.

Zadnjih 10 let je bil tozadevno 20. kongresni okraj srečen, ker je imel v Washingtonu dobrega zastopnika v osebi našega velikega prijatelja Michaela A. Feighana. Več je on napravil v teh 10 let dobrega za naše ljudi kakor vsi prejšnji kongresniki zadnjih 25 let. Kadar je Frank J. Lausche kandidiral za mestnega župana ali za guvernerja, ga je vedno podpiral in dejansko med drugimi narodi agitiral. Če hočemo resnici v obraz pogledati in če hočemo biti sami sebi pošteni, bomo v svojem srcu smatrali dolžnost, da ga tudi sedaj pri primarnih volitvah

Kulturna Kronika

E. Kocbek:

Pogum in strah (Konec.)

Sam pravi v tem članku, da je naša etika etika delavskega razreda nasproti mračni etiki krščanstva.

Zato očita Kocbeku, da ni domel revolucije, razen, da si je nakopal soodgovornost zanj, kar ga zdaj muči in išče opravičila zanj.

Miško je zadel. Kocbek je prišel do tega, da je bilo komunistično vodstvo res samo komunistično. Zato so bila tudi dela taka, kakor jih vsi poznamo. Preveč je videl, preveč krvi, preveč krivice in zdaj bi rad soodgovornost pri revoluciji vrgel z ramen. Za Kocbeka je to prepozno, od Kranjca pa to nihče ne pričakuje. Pričakuje pa Kranjec, da bo vsak umetnik potrjal zgodovino in opisoval revolucijo kakor svetlo krono, ki si jo je spletel komunizem pri nas. Tri leta po vojski si je morda Kranjec to lahko utvarjal. Danes je prepozno. Je vseeno Kocbek modrejši. Vsaj to je spoznal, da ni več čas, ko bi se pisalo samo črno-belo. Miško še do tega ni prodrl in ne bo, ker ne sme. Linija tega ne dopušta.

Kritika Josipa Vidmarja v re-

podpremo in za njega volimo. Izjavil se je, da bo tudi letos, kakor do sedaj vedno podpiral Lauschetovo kandidaturu v vsakem oziru.

Trosijo se med našimi ljudmi razna sušljanja, katerih namen je zmanjšati vpliv kongresnika M. A. Feighana, toda vse to so otročje pripovedke, ki nimajo absolutno nobene podlage. Resnica pa je, nasprotno proti nje-mu so osebna užaljenja za osebe ne sebične namene. Kdor misli, da je sam več kakor pa narod, ki ga zastopa, ne more biti nikoli iskren in odkritosrčen ljudski zastopnik.

Naše ljudi opozarjam, bodimo previdni in ne zgubimo svojega dobrega prijatelja v Washingtonu, ker bodoče potrebe bodo pokazale, da ga bomo rabili in njegove pomoči prosili. Če se mu bomo pokazali sedaj nevaležni ob času, ko on nas potrebuje, ne pričakujemo razočaranja na izraz naše nevaležnosti. Kakor so drugi sami sebi najbolj bližji, tako bodimo tudi mi onim, ki nas v sili in potrebi poznajo.

Stopite v torek v volilne kočice in zahtevajte demokratsko glasovnico. Prvo poiščite ime Frank J. Lausche za guvernerja in napravite pred njegovim imenom (X) potem pa poiščite ime Michael A. Feighana in storite isto v zavesti, da ste za vas in vse druge najboljše napravili.

John A. Verhunce
1202 Engineers Bldg.
Cleveland, Ohio.

Kaj je pravičnost?

Bilo je začetkom šolskega leta, učenci se niso mogli privaditi temu, da morajo spet mirno sedeti v šoli in učitelju ni preostalo drugega, kakor da je dva najbolj nemirna učenca kaznoval. Za kazen jima je naročil, naj stokrat napišeta svoje ime. — Pa se oglasi eden od kaznovanih učencev in pravi: "To je krivica, gospod učitelj." "Kakšna krivica?" vpraša začudeno učitelj. Fant pa odgovori: "Njemu je ime Ivo Žel in bo s pisanjem hitro gotov, jaz pa sem Nikolaj Cimperman in bom moral vsaj še enkrat tako dolgo pisati, četudi nisem bil nič bolj nemiren."

viji Novi Svet je stvarnejša in boljša. Zaključek Vidmarjev je sicer isti, toda v primeri s Kranjcem je Vidmar vsaj kritičen, dočim morem reči o Kranjcu, da je vse, kar je povedal, navaden politični slager.

Vidmar se pritožuje, da komunisti v Kocbekovih novelah ne igrajo prave vloge. Da so celo predstavniki protigre. Torej si tudi Vidmar želi, da bi komunisti igrali samo svetle vloge in velike junake. Vidmarju ne gre v glavo, da bi se v partizanu mogel vzbuditi dvom nad vsem kar počne. Komisar Janez n. pr. pravi: Mi smo ujeti, potujemo v življenju in izpolnjujemo, kar nam zgodovina zapove. Za Vidmarja je to "skrunjenje osvobodilne borbe in skrunjenje človečnosti, ki se bje za svobodo." Kocbek torej ni prodrl v pravega komunista, ki je po Vidmarju edini, ki je možen vzdigniti svet, ki je edini, ki v sebi hrani svobodo in moralo.

Toda vsaj eno Vidmar prizna: da je Kocbek kljub vsemu nadarjen pisec. Tega Miško ni priznal. Kranjec pozna samo eno pot. Če to zgrešiš je vse zgrešeno. Vidmar pa je zapisal, da je Kocbek dal nekaj odličnih opisov in prizorov. Torej vsaj nekaj.

Eno pa je Vidmar prav zapisal. Da je namreč Kocbek skril tudi krščanstvo. In to drži. Kocbekova zmedena mistika, njegovo osebno verovanje je prišlo v slepo ulico iz katere Kocbek ne najde več poti. To je Kocbekovo prekletstvo. Njegova filozofija je tako dekadentna, da je nihče, ki je katolik ne more podpisati. Naj navedem samo nekaj odstavkov: Vem le, da se je danes bolje reševati v tovarišiji kakor v samotni. Bolje je rešiti se s skupnimi zlimi dejanji, kakor zateči se v samotna in izgubljena dobra dela. Bolje je biti pogubljen s soljudmi, kakor rešiti se sam ...

Po pravici zapiše Vidmar, da je to "strahotna zmeda, ki je tudi proti-krščanska." In nekdo govori: Današnja vojna je smrtni ples besov. Ljubezen je hkrati sovraštvo življenje je hkrati smrt, svoboda je hkrati sužnost, ustvarjanje je hkrati rušenje. ... Zrušilo se je tudi moje razmerje med resnico in lažjo, med dobrim in zlim.

Bojim se, da tako govori Kocbek sam. Da je po vsem prišel do voza, ki mu ni več kos. Od Kocbekove Tovarišije do Strahu in poguma ni tako velik korak kakor bi kdo mislil. Ze v Tovarišiji je bilo čutiti, da Kocbek tiplje po sebi. Da se zaveda, čeprav silno nejasno, da si je nakopal soodgovornost, ki ga zdaj duši. Nova knjiga pa je pravi prelom. Kritike so to pokazale.

Škoda Kocbeka umetnika. Ob njegovem slučaju lahko zapišemo dvoje. Umetnik, ki se skuša do celat prodati neki zgolj politični ideji, je mrtev. Politična linija mu nakazuje pot. In drugič: Če bi se umetnik kljub temu rad dvignil, je kritika tista, ki ga pritiska k tlom in mu vzame pero. To dvoje se nam ob Kocbekovem slučaju jasno kaže.

Strah in pogum nista bogatila slovstva. Kaže sicer, da je Kocbek nadarjen pisatelj, kaže pa tudi, da je pisatelj v sebi tako razbit, tako pripet na razmere doma, da ne more stilizirati svojih misli kakor bi jih rad. S tako megleno in dekadentno filozofijo pa si bralec ne more pomagati. Ta filozofija ni krščanska. To je nihanje med dobrim in zlim, to je korak, ki je ostal na pol poti. Morda bo prišel Kocbek nekoč samo še do Poguma. Tedaj morda se bo privrtal ksoz vo to filozofsko zmedo, s katero danes operira in položil čist račun.

Karel Mauser.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inskop. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois.
1. podpred.: STEVE J. KOSAR, 3502 No. Lombard St., Franklin Park, Ill.
2. podpred.: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOHN NEMANICH, 650 N. Hickory St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 2213 W. 21st Pl., Chicago, Illinois
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH 39 Winchell St., Sharnsburg, Pa.
MARY KOVACIC, 2039 W. 21st St., Chicago, Illinois
FRANK LESS, 1206 Chestnut St., Ottawa, Ill.
Predsednik Atletičnega odseka: JOSEPH L. DRASLER, No. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1952 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrta milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani (camii) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelku pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1.000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (camii) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 120.92% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

V Celovcu je bil v 12. stoletju le vojvodski lovski grad. Za vojvode Ulrika II. (1181 — 1202) nahajamo tamkaj mal trg in mitnico. Bernard pa je Celovcu podelil mestne pravice, ga obdal z močnim ozidjem, skozi katero je vodilo dvojce utrjenih vrat. Da bi dvignil trgovino in dovažanje živil, je hotel iz Vrbskega jezera v mesto nape-ljati kanal. Ko so pa gradite-lji pričeli z delom, se je temu podjetju vetriski opat odločno ustavil. Zato se je koristni načrt še le mnogo pozneje izvršil. — Mesto se dolgo časa ni moglo povzpeti do prave veljave, ker je trgovinska pot iz južne Nemčije šla preko Šentvida in Beljaka v Italijo.

Tudi Velikovec je španhajmska ustanova. Pričetek mesta je v vrzei s starodavnim mostom, ki je tu vodil čez Dravo. Zato je bil kraj posebno pripraven za trgovino. Neki stanejši grof Bernard iz španhajmske rodovine je Velikovec okoli leta 1105. podaril samostanu šentpavelskemu. Tedaj je imel že vse pravice velikega trga.

Vendar so španhajmi še vedno obdržali oblast nad njim, ker se imenuje med glavnimi gradovi koroških vojvodov. Bernard si je leta 1239. na hribu nad mestom sezidal grad, kjer se je s svojo soprogo pogosto mudil. — Še pomenljivejša je zgradba novega mosta čez Dravo leta 1218., za katerega je dal šentpavelski samostan potreben svet in les. Zato so pa smeli velikovski meščanje in samostan svoje blago brez mostnine prepeljavati preko reke.

Kako naglo se je razvijal Velikovec za vojvoda Bernarda, vi-

ka in Kanalske doline v južne kraje. Zavidno je gledal Bernard bogastvo beljaških meščanov in korist, katero je imel njihov gospodar, bamberški škof, od cvetoče trgovine. Zato je sklenil speljati promet čez svoj svet in prisilil šentpavelskega opata Konrada, da mu je prepustil zemljišče Wernberg pri Beljaku. Pod vernberškim gradom je napravil most čez Dravo, na dravskem otoku pa trdnjavo, mitnico in načrt za novi trg. Tudi je pričel graditi novo cesto čez Bekštanj (Finkenstein), Dobravo in Dičjo vas proti Brnci, da bi se ognil Beljaka in napravil krajšo progo v Kanalsko dolino. Lahko je umeti, zakaj se je bamberški škof temu podjetju odločno ustavljati. Prišlo je med obema celo do boja.

Škofa Ekberta so podpirali njegovi srodiniki, vojvodi Meranski. Izprva je bil snečen in razdjal mnogo gradov in vasi Bernardovih. Odločilni boj pa se je izvojeval leta 1227. pri Volšpergu v Lavantinski dolini. Kkof je bil ujet in dolgo časa zaprt na Bekštanju. Slednjič sta solnograški nadškof Eberhard in avstrijski vojvoda Leopold posredovala za mir. Vojvoda Bernard je dobil tisoč mark srebra odškodnine, toda obljubiti je moral, da bo de most podrl,

Proslava 5. obletnice pevskega zbora Triglav

Cleveland, O. — Čas beži hitro, kar naenkrat bo 4. maj tu. To je naš dan, katerega hočemo v resnici obhajati s prijatelji od blizu in daleč. To je rojstni dan zbora in tako tudi šele peti koncert, katerega podajamo.

Imamo namreč navado, da priredimo le po en koncert na leto, zato se odločite in pridite k nam na obisk. Pokazali boste, da nas upoštevate, ko vedno radi zahajamo na druge zabave.

Kakor je čuti, se bo zelo veliko naših rojakov in rojakin le-tos podalo na obisk v domovino. Večje skupine bodo odpotovale skupaj v maju in juniju, nekatere pa še pozneje. Ob tej priliki bo tudi naš zbor zapel tem potnikom odhodnico, saj jim želimo srečno potovanje tja in nazaj. Upamo, da boste tam našim sporočili, da tudi tu v Ameriki prepevamo slovenske pesmi, neglede, če so pevci tu rojeni ali tam, kajti dober Slovenec je po nosen na svojo pesem in nastopi kjerkoli.

Naš zbor poučuje g. Anton Šubelj, kateremu gre vse priznanje za trud, ki ga ima z nami. Za to priložnost je priredil nekaj posebnega, nekaj originalnega, kar še ni bilo videti na katerem drugem koncertu. To bo opereta ali prizor iz slovenske kmetijske ohceti, kakršne so se vršile v starodavnih časih. Prepričani smo, da boste uživali nekaj ur prijetnega razvedrila, ki vam bo ostal v trajnem spominu. Dočim se bodo svatje že na odru gostili z vsemi dobrotami, ki so običajne na naših ohceti, pa boste i vi deležni teh dobrot po programu v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

Koncertni program bo podan kot običajno v Sachsenheim dvorani na nasprotni strani našega doma, na 7001 Denison Ave., to pa radi tega, ker naš dom nima potrebnega odra. Po programu se bomo podali v naš dom, kjer bo vse pripravljeno. John Grabner bo s harmoniko zabaval, da se bo lažje zaužilo dobrote, ki jih bodo naše kuharice pripravile. Vsi oni, ki radi plešejo v obširni dvorani, bodo zvečer imeli priložnost posetiti ples v isti dvorani, kjer bo koncert. Najelimo Johnny Vadalnov orkester, ki prične igrati ob osmih.

Še vedno se kdo najde, ki pravi, da mu ni znana pot do nas.

tudi ne gradil novega trga, niti postavljaj mitnice v škodo Beljaku. Tako se je načrt izjalovil. Beljak je zopet neomejeno obvladoval trgovino z Italijo.

* * *

Nič manjšega pomena kakor za Koroško je bila vlada španhajmov in posebno vojvoda Bernarda za Kranjsko. — Ako primerjamo zgodovinski razvoj obeh dežel v prvi polovici srednjega veka, spoznamo na prvi pogled da je Koroška sosedno "Kranjsko marko" precej nadkrijevala. Tu so se hitreje razvijala mesta in trgi, bolj sta cveteli trgovina in obrt. Imela je preje važne samostane, škofije in mnogo župnij in kolegiatnih kapiteljev. Vse to priča o živahnem političnem in cerkvenem življenju. Kranjska pa je bila redko naseljena in oddaljena od onih velikih prog, ki se je po njih tedaj gibal svetovni promet. Zato se je tukaj kulturno življenje počasneje razvijalo. Vendar je posebno trinajsto stoletje v tem oziru pomenljivo za našo deželo in velik delež pri tem razvoju imajo španhajmi.

Poleg Tržiča so bila središča njih kranjskih posestev še Kranj, Ljubljana in Kostanjevica.

(Dalje prihodnjič.)

meren način počastili, saj je mesec maj posvečen vsem materam. Torej, do prihodnjic, ko se zopet oglasim, bodite vsi pozdravljeni in ne pozabite nabaviti si vstopnice za našo veliko proslavo ob peti obletnici, v nedeljo 4. maja v Sachsenheim dvorani ob 4. uri popoldne in zvečer ob 8. uri — za domačo zabavo pa po koncertu v našem domu na nasprotni strani ceste.

Anna Jesenko, poročevalka.

Jack Merrick kandidira

Cleveland, O. — Jack Merrick, 36 let star, sin znane slovenske družine Mr. in Mrs. Jakob Marinko na 1071 E. 171. St. kandidira na demokratski listi za državnega senatorja. Poročen je z Rose Mary, hčerjo Mr. in Mrs. Albert Semich in ima tri leta starega sinka Dale.

Kandidat je bil rojen v 23. vardi in je obiskoval East Madison School, Hodge School in slovensko šolo v SND. Sodeloval je pri raznih slovenskih organizacijah in bil tudi več let član pevskega zbora Jadran.

Po končani Collinwood High School je delal kot strojnik pri Oliver Corp. in je bil član A. F. L. Septembra 1937 se je vpisal na Fenn College in dve leti kasneje dobil Bachelor Degree iz administracije.

Leta 1942 je bil poklican k vojakom in odšel tudi preko morja v Evropo. Po vrnitvi iz vojske je začel z dvema družabnikoma z malim podjetjem, ki ga je uspešno vodil tri leta. Sedaj je tajnik in blagajnik pri Exacto Corporation, kjer je njegov brat Fred Marinko, ki ima znano trgovino na E. 156. in Waterloo Rd., podpredsednik.

Merrick se bo zavzemal posebno za dobre ceste in za izboljšanje razmer v umobolnicah. On je edini Slovenec, ki letos kandidira v državno zakonodajo.

Fred Marinko.

Matija Škerbec: CERKLJE PRI KRANJU med okupacijo in revolucijo

(Nadaljevanje)

Značajni mož pa ji je odgovoril: "Svojim fantom sem obljubil, da grem z njimi, težko bi jim bilo, ko bi ne šel, zato grem!"

Zvest poveljnik svojim fantom, zvesti fantje svojemu voditelju so šli v zvestobi v mučenje in smrt!

Enajst mesecev so komunisti mučili Osenarja v ječi, toliko časa so rabili, da so pripravili njegov proces, ki se je vršil 18. januarja 1946 in na katerem je bil značajni mož obsojen na smrt. Največ je bilo odvisno od Cerkljanov, da je bil Osenar obsojen na smrt in nato ustreljen 30. aprila 1946.

Na proces je prišel Osenar zaradi mučenja tako izčrpan, da ga skoro ni bilo mogoče več spoznati. Mirno je sedel in poslušal, kaj so govorile priče, sam pa je le malo govoril, saj je vedel, da je pri komunističnih ljudskih sodiščih že naprej vse določeno. Neka žena, ki je prišla kasneje iz Jugoslavije v Avstrijo in je bila navzoča na procesu, je prišla k Osenarjevi ženi in v taborišče Spittal in je poročala, kako je bilo na procesu in kako je bil njen mož umorjen. Poudarjala je, da se je na procesu dr. Bohinc grdo obnašal, vpil na Osenarja in ga zbadal, tako tudi drugi komunistični priganjači iz Cerklja.

Osenar je bil od ljudskega sodišča obsojen kot "kolaborater z Nemci"! Vsak otrok je vedel,

da je bil Osenar dvakrat od nacistov zaprt in dvakrat na tem, da bo ustreljen radi komunističnih izgrediv! On bi bil kaj lahko vse vodilne komuniste in njih priganjače izdal Nemcem, da bi se bil rešil, toda je rajši izpostavil svoje življenje v nevarnost, kot da bi bil izdal svoje nasprotnike, ki so ga za plačilo obsojili v smrt! Kot kolaboraterja so ga obsojili oni, ki so res sodelovali z okupatorjem in vršili prej propagando za Hitlerja in nacizem!

Pol ure pred usmrtnitvijo je smel s plemenitim možem govorit njegov brat. Temu je naročil zadnje pozdrave svoji ženi in otrokom. Prosil ga je tudi, naj pove vsem, ki so bli krivi njegove smrti, da vsem iz srca odpušča in da bo za vse pri Bogu prosil milosti!

Tako je končal svojo življenjsko pot junaški poveljnik cerkljanske domobranske postojanke kot mučenec za svojo vero, za svojo zvestobo domovini in kot žrtev svoje značajnosti.

Njegova žena je prejela po njegovi smrti iz domovine več pisem, ki so vsa povdarjala, naj bo ponosna na takega moža, ki je ostal do konca zvest svojim načelom in idealom, za katere je dal svoje življenje.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Sobo se odda

V najem se odda lepa soba moškemu, ki dela. Vprašajte na 1164 E. 61 St., ali pokličite UT 1-2794.

Hiša naprodaj

Hiša za 1 družino, 3 sobe zdolej, 2 spalnice in pol zgorej, plin. Na 15301 Ridpath Ave., N.E. Dajte ponudbo.

Edgelake Realty

IV 1-7365, zvečer

(87)

Hiša naprodaj

Blizu Independence Rd. je za \$8.700 naprodaj hiša s 15 sobami, ki so razdeljene v posameznih stanovanj s tremi in štirimi sobami. Lepi dohodki! 3508 Beverly Rd., DI 1-8344.

(86)

Hiše naprodaj

Zidana hiša za 2 družini se zdaj zida na 19500 Lake Shore Blvd.

Zidana Colonial hiša, 6 sob, z garažo in dovoz na 19013 Pawnee Ave. blizu E. 185 v slovenski naselbini, blizu trgovin in transportacije. Odprto v nedeljo od 2 do 6 pop. ali pokličite RE 1-6230.

(87)

Naprodaj

Prostor za piknike ali letovišče, 71 akrov na vzhodni strani, gostilna z pivom in vinom, velik promet. Se mora prodati.

C. A. Rybak, Realty

UL 1-2233 zvečer PO 1-6727

(87)

Stanovanje iščejo

Tri odrasle osebe iščejo štirisobno stanovanje z garažo v sentclairski okolici ali pa v Collinwoodu. Pokličite HE 1-0628.

(87)

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
Ivanhoe 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Ženske dobijo delo

Ediphone Operator

Izkušeno dekle dobi delo z tipkanjem, prednost ima taka, ki hoče stalno delo, 5 dni v tednu. Pokojnina in skupna zavarovalnina.

Ohio Chemical & Surgical

Equipment Co.

1177 Marquette Rd.

(89)

GIRL WANTED

Light office work and some typing
A. J. Budnick & Co.
6631 St. Clair Ave. UT 1-4492

(x)

WAITRESS WANTED

Experienced waitress wanted for days. Inquire at Sorn's Restaurant, 6036 St. Clair Ave.

(87)

Delo za ženske

Ženske dobijo delo za čiščenje kuhin, 5 dni v tednu. Vprašajte za Mr. Meder.

ENGEL-FETZER

1226 Huron Rd.

(88)

Moški dobijo delo

Planer Hands

DRUGI SIFT
5 večerov—9 ur vsak večer
še ena ura povrh plačana
za nočno delo
Dobra plača od ure in
liberalna nagrada
BROWNING CRANE &
SHOVEL CO.

16226 Waterloo Rd. IV 1-1400

(89)

DELAČI

Dnevno in nočno delo
Plača od ure
vsake starosti
THE E. W. FERRY SCREW
PRODUCTS, Inc.
Smith Rd. off Brookpark Rd.

(X)

Delo za moške

Delo dobi mož, ki je pripraven z orodji za "flask" delo. Imamo tudi delo za navadnega delavca v livarni.

International Foundry

6601 Morgan Ave.

blizu Union in Broadway

(88)

MALI OGLASI

VAS MUČI REVMAATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG

slovenska lekarna

15702 Waterloo Rd.

KE 1-0034

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik

1109 E. 61 St.

Tel.: UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN

GLenville 1-3830

982 East 152nd Street

FRANK KLEMENC

BARVAR in

DEKORATOR

18715 Muskoka Ave.

IV 1-6546

CONCERT and DANCE

held by

"TRIGLAV" Singing Chorus
Sunday, May 4th, 1952

Concert and Operetta "SLOVENIAN WEDDING" at 4 p.m.

DANCE with JOHNNY VADNAL'S ORCHESTRA at 8 p.m.

at SACHSENHEIM HALL, 7001 Denison Ave.

Evening Social held at

SLOVENIAN NATIONAL HOME, 6818 Denison Ave.

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Evo, iz Velikopoljske, Prusije, Mazovije, Malopoljske in Litve prihrume trume vojakov — treba jim je le vojskovodje.

Hmielnicki je ujel hetmane, toda skozi to srečo je gledala kakor zaseda usode. Hetmani so bili izkušeni vojaki, a nobeden izmed njih ni bil človek, kakršnega zahteva čas groze, strahu, poraza.

Vojvoda je mogel biti sedaj le en človek.

Zval se je: knez Jeremi Višni-oviecki.

Ravno radi tega, ker so hetmani padli v robstvo, pade izbor po vsej priliki na kneza. Hmielnicki ni dvomil o tem in vsi drugi ne.

Medtem pa so prihajale v Korsun, kjer se je hetman ustavil radi počitka, od Zadnjeprija vesti, da se je strašni knez že dvignil iz Lubnij, da medpotoma neusmiljeno tepta punt, da ob njegovem prihodu ginejo vasi, svobode, hutori in mesteca, a namesto njih štrle krvavi koli in vešala. Strah je podvojil in trojil število njegovih sil. Govorili so, da vodi petnajst tisoč

vojnikov najboljše vojske, ki se je mogla dobiti v vsej Poljski.

V kosaškem taboru so ga pričakovali vsak hip. Kmalu po bitki pod Kruto Balko se je razlegal med Kozaki krik: "Jarema gre!" in povzročil strah med črnijo, ki je začela slepo bežati. Ta strah je Hmielnickega globoko zadel.

Imel je sedaj na izbiro: ali naj se vrže z vso silo proti knezu in ga išče na Zadnjepriju, ali pa da ostavi del svojih sil, da plenijo ukrajinske gradove, in da z drugimi prodre v globino Poljske.

Pohod na kneza je bil nevaren. Ker je imel opraviti s tako slavnim vojskovodjem, bi mogel Hmielnicki vzlic vsej premoči doživeti v odločilni bitki poraz in bi bilo s tem takoj vse izgubljeno. Črn, ki je tvorila ogromno večino, je pokazala, da se umika že pred samim imenom Jareme. Treba je bilo časa, da se izpremeni v vojsko, ki bi mogla kljubovati knežjim polkom.

Z druge strani pa bi knez najbrž niti ne sprejel odločilne bit-

ke, temveč bi se zadovoljil z obrano po gradovih in le z delnim vojskovanjem, kar bi v tem slučaju moralo trajati cele mesece, če ne leta, a medtem bi Poljska nedvomno zbrala nove sile in prihitela knezu na pomoč.

Hmielnicki se je torej odločil, da pusti Višniowieckega na Zadnjepriju, sam pa se ojači na Ukrajini, zorganizuje vse svoje sile in se potem dvigne na Poljsko in jo prisili, da se pogaja. Računal je s tem, da bo že gašenje punta na samem Zadnjepriju za dolgo vezalo vse knežje sile, njemu pa da da prosto polje. Punt na Zadnjepriju pa je kanil netiti, pošiljajoč po-

PREDNO POTUJETE

se oglasite pri SLAKU na vogalu Norwood in Glass, da Vaša očala natančno pregledamo, da jih boste na potovanju lahko rabili. Izdelujemo tudi sončna očala za rabo v bleščem soncu na krovu in v planinah. Imamo 16 let izkušnje, najmodernejša oprema, najboljša stekla. Leče brusimo sami na naših strojih. Prijazno odgovorimo na vsa vprašanja v zadevi očal. Se priročajmo. Bon Voyage!

**V STARI DOMOVINI
NE DOBITE AMERIŠKE
BIFOKALE IN OKVIRE**

samezne polke črni na pomoč.

Naposled je sodil, da bo mogoče kneza motiti s pogajanjem in vse zavlačevati, čakajoč, da se njegove sile okrušijo. V ta namen je mislil na Skrzetuskega.

Nekaj dni po Kruti Balki, in sicer na sam dan, ko se je črn poplašila, je velel poklicati pred se gospoda Skrzetuskega.

Sprejel ga je v starostnem domu le v navzočnosti edinega gospoda Krzečovskega, ki je bil Skrzetuskemu že od nekdaj znan, pozdravil ga prijazno, sicer ne brez ponosa, odgovarjajočega njegovemu današnjemu dostojanstvu, in rekel:

"Gospod poročnik Skrzetuski, za usluge, ki si me jih izkazal, sem te odkupil od Tuhaj-beja in ti obljubil protost. Sedaj je prišla ura. Dam ti pernač* (Bulava polkovniška kosačka, ki je zastopala med Kozaki spremni list.) da boš mogel svobodno potovati, če naletiš na kako vojsko, in stražo, ki te obrani pred črnijo."

Skrzetuski je molčal. Noben nasmeš radosti se ni pokazal na njegovem obrazu.

"Ali kreneš lahko na pot? Zakaj vidim, da ti zre bolezen iz oči?"

In res, gospod Skrzetuski je izgledal kakor senca. Rane in zadnji dogodki so popolnoma zrušili tega krepkega mladega moža, ki je imel tak izraz, kakor da ne bi doživel putišnjega dne. Obraz mu je porumel in črna brada, že davno ne odstrižena, je še poviševala bedo njegovega obličja. Prihajalo je to od notranjih muk. Vitez se je skoro zgrizel. Ko so ga vlekli za kosaškimi taborom, je bil svedok vsega, kar se je godilo, ko so se dvignili s Siči. Videl je sramoto in poraz Poljske, hetmane v robstvu; videl kosaške triume, piramide, zložene iz glav, odsekanih padlim vojakom, slahto, pobešeno po vrveh, odrezane prsi žensk, skrunjenje

deklet, videl obup poguma, a tudi nečimurnost strahu — videl je vse — pretrpel vse in trpel tembolj, ker se mu je v glavo in prsi zarila z nožem misel, da je on posredni krivec, saj je vendar on, a ne kdo drugi odrezal Hmielnickemu vrv. Toda ali je mogel krščanski vitez slutiti, da rešitev bližnjika obrodi tak sad? Zato ni imela njegova bol dna.

In ko se je vprašal, kaj se godi s Heleno, in ko je pomišljal, kaj se je moglo zgoditi, če jo je zla usoda zadržala v Rozlogih, tedaj je iztegal roke k nebu in klical z glasom, v katerem je drgetal neskončen obup in groza: "Bog, vzemi mojo dušo, saj tu imam več kakor sem zaslužil!" Potem se je zavedal, da blazni, padal je na obraz in prosil rešitve, odpuščenja, usmiljenja za domovino in za ono nedolžno golobico, ki tam zaman kliče Boga in njegove pomoči. Skratka prebolel je toliko, da ga sedaj ni razveselila darovana

prostost, a ta hetman, ta triumfator, ki je hotel biti dobrodušen, izkazujoč mu svojo milost, mu že celo ni imponiral. Ko je Hmielnicki to opazil, se je namršil in dejal:

"Podvizaj se izkoristi mojo prijaznost, da se ne premislim, ker me le moja poštenost in zaupanjev dobro stvar dela tako neprevidega, da izpuščam svojega sovražnika, ker dobro vem, da še boš bojeval proti meni."

Nato gospod Skrzetuski:

"Ako mi Bog da moči." In pogledal je tako na Hmielnickega, da mu je zazrl v dno duše. Hetman pa ni mogel prenesti tega pogleda, povesil je oči in še šele čez čas odzval: "Malenkost. Preveč sem ponosen, da bi en bolehav človek kaj pomenil. Povej tudi knezu, svojemu gospodu, kaj si tu videl, in opozori ga, da naj kaže manj oblasti, zakaj če me mine potrpežljivost, tedaj ga obiščem na Zadnjepriju, in ne vem, če mu bo moj obisk mil."

GLAVNI STAN ZA BLAGO NA JARDE ZA MOŠKE IN ŽENSKO ZA POŠILJKE PREKO MORJA PO ZMERNIH CENAH

Čisto izgotovljeno blago, 50% volna, 50% rayon, za moško obleko, idealno za vse leto, v plavi sivi in rjavi barvi; regularno \$2.75 vrednost, sedaj samo \$2.00 jard.

Blago, ki se ne zmečka, volna, rayon, gabardini in sharkskins, 60 palcev široko, za moško ali žensko obleko v temnih in svetlih barvah; regularno \$2.50 vrednost, sedaj samo \$1.75 jard.

Mi imamo tudi silno količino blaga na jarde, pripravnega za ženske suknje, obleke in krila po posebnih cenah. V zalogi imamo kompletne potrebščine za krojače in šivilje.

Govorimo nemško in slovensko v naši trgovini.

S. LIEBERMAN WOOLEN CO.

1446 W. 3rd St., blizu Superior Ave. CH 1-6067

Odperto od ponedeljka do sobote od 9 do 5:30 popoldne
Ob sobotah od 9 do popoldne

Jos. Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: ENdicott 1-0583
COLLIN WOODSKE URAD
452 E. 152nd STREET Tel.: IVanhoe 1-3118

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

MICHAEL A. FEIGHAN FOR CONGRESS 20th DISTRICT

MICHAEL A. FEIGHAN

FOR CONGRESS 20th DISTRICT

MICHAEL A. FEIGHAN FOR CONGRESS 20th DISTRICT

MICHAEL A. FEIGHAN FOR CONGRESS 20th DISTRICT

MICHAEL A. FEIGHAN

sedanji kongresman in ponovni kandidat
v 20. kongresnem okraju

Zakaj naj volimo v torek dne 6. maja
za kongresmana Michael A. Feighana?

1. KONGRESMAN MICHAEL A. FEIGHAN ... je izredno zmožen zakonodajalec.
2. KONGRESMAN MICHAEL A. FEIGHAN ... je zagovornik malega človeka in je vedno volil v korist delavskega sloja.
3. KONGRESMAN MICHAEL A. FEIGHAN ... je 100% priporočen v izvolitev od unijskih organizacij.
4. KONGRESMAN MICHAEL A. FEIGHAN ... je velik prijatelj Slovencev, kar je nešteto dokazal.
5. KONGRESMAN MICHAEL A. FEIGHAN ... je mož dela, poštenja, energije in vreden našega zaupanja.

For Congress 20th District

X MICHAEL A. FEIGHAN

JOHN H. GORNIK, Campaign Manager.

FOR CONGRESS 20th DISTRICT MICHAEL A. FEIGHAN FOR CONGRESS 20th DISTRICT

PRI NAS DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE!

THE MAY CO.'S BASEMENT

Znane Sylray
prozorne rayon

hlačke

Mere 5-6-7-8

59^c

Se lepo prilagaja
So udobne
in trpežne!

Mere 9 in 10

69^c

Ženske Sylray rayon prozorne hlačke ... spodaj zarobljene ali široke, v roza in beli barvi.

Sprejemamo pisma in telefonska naročila do najmanj \$2.01 (vključno davek) — Pokličite Cherry 1-3000

The May Co. Basement
Oddelek za pleteno perilo

"Joj", spet en zadetek za vašo šolo ... gotovo ste ponosni na vaše šolsko moštvo. Te tople jopice v šolskih in klubskih barvah so idealne za pomladni baseball ... šolske igre ... in izlete. V celoti podložene, spletenim ovratnikom, pasom in manšetami. Sprejaj zapirac (zipper) ... tesne na rokavih. Mere 8 do 18.
Sprejemamo pisma in telefonska naročila — Pokličite Cherry 1-3000
The May Co. Basement — Oddelek za deška oblačila

Deške regularno \$6.98
Rayon Satin tkane

SPORTNE JOPICE

Mere

8 do 18

4.99